

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. Пирогова

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«Психологія»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Третій (освітньо-науковий) рівень
Доктор філософії
05 Соціальні та поведінкові науки
053 Психологія

Затверджено Вченовою радою

Голова Вченової ради

_____ /проф. Вікторія ПЕТРУШЕНКО
(протокол № від _____ 2024 р.)

Вінниця – 2024

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) зі спеціальності 053 «Психологія», розроблена на основі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки», зі спеціальності 053 «Психологія», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. Наказ № 646.

Гарант освітньої програми: ПОТОЦЬКА Ірина Сергіївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри медичної психології та психіатрії.

Розроблено робочою групою у складі:

СЕРГЕТА Ігор Володимирович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної гігієни та екології;

ОЧЕРЕДЬКО Олександр Миколайович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я;

БЕЛОВ Олександр Олександрович – доктор медичних наук, професор, професор кафедри медичної психології та психіатрії;

РИСИНЕЦЬ Тетяна Петрівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології, в.о. завідувача кафедри педагогіки та психології;

ЧОРНОПИЩУК Тетяна Іванівна – завідувач аспірантури та докторантур, кандидат економічних наук;

НОВИЦЬКИЙ Андрій Валерійович – здобувач вищої освіти

1. Профіль освітньо-наукової програми «Психологія»

1. Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова Кафедра педагогіки та психології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії за спеціальністю «Психологія»
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Офіційна назва освітньої програми	«Психологія»
Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня), заочна (дистанційна)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 35 кредитів ЕКТС, термін навчання – 4 роки
Кваліфікація в дипломі	Ступень вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія
Цикл/Рівень програми	Третій (освітньо-науковий) рівень/восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій/ EQF – LLL – 8 рівень, QF-ЕНЕА- третій цикл
Передумови	Наявність ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньо-наукової програми	До 4 років
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Психологія» у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальністі 053 Психологія	

висококваліфікованих дослідників, конкурентоспроможних фахівців, наукових кадрів, які володіють глибинними знаннями з психології, а також відповідними компетентностями, здатні використовувати у власних дослідженнях підходи різних психологічних напрямів з урахуванням викликів сучасної науки.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп’ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
Академічні права випускників	Після отримання наукового ступеня доктора філософії випускник має право на здобуття наукового ступеня доктора наук та присудження відповідних вчених звань, здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова, академічна
Основний фокус освітньо-наукової програми	Спеціальна освіта в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» / спеціальності 053 «Психологія».

	<p>Ключові слова: психологія, психіка, соціум, явище, особистість, свідомість, психічне відображення.</p>
4. Здатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Працевлаштування випускників	<p>Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях, наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях. Посади за ДК 003:2010:</p> <p>2310.1 Посада доцента, професора кафедри 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2445.1 Науковий співробітник 2352 Інспектор вищого навчального закладу 1237.2 Завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного) 2445.2 Психолог 2445.2 Практичний психолог 1232 Головний психолог 1229.7 Начальник центру (психологічного забезпечення) 1229.7. Завідувач психолого-педагогічної консультації 2340 Консультант психолого-педагогічної консультації</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітня підготовка аспірантів ґрунтуються на студентсько-центрованому навчанні, самонавчанні, проблемно-орієнтованому навчанні задля продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та досліднико-інноваційної діяльності. Під час освітньої підготовки аспірант має оволодіти технологією інформаційного пошуку, методології наукового дослідження, комунікацій, презентацій результатів дослідження, написання дисертації тощо.</p> <p>Навчання включає лекції, практичні та семінарські заняття, педагогічну практики.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання знань, навичок та умінь аспірантів здійснюється у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова на підставі положення про організацію освітнього процесу.</p> <p>Система оцінювання освітньої підготовки аспірантів включає: поточний та підсумковий контролі (зalіки, диференційовані заліки, екзамени). Контроль виконання освітньо-наукової програми відбувається під час щорічної проміжної та річної атестації: аспірант звітує перед кафедрою</p>

	<p>та відділом аспірантури ВНМУ ім. М. І. Пирогова про виконання індивідуального плану згідно освітньо-наукової програми.</p> <p>Оцінювання успішності наукової складової програми відбувається з урахуванням кількості виступів на наукових конференціях (вітчизняних та закордонних), наукових публікацій (в тому числі у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу; а також у Scopus та Web of Science), раціоналізаторських пропозицій, патентів, нововведень, участі у міжнародних проектах, індексу цитування.</p>
6. Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної добросердечності</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягти наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p>

	<p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p>СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства</p>
--	--

7. Програмні результати навчання

<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p> <p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p>

РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готовати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення повністю відповідає Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня. Наукове керівництво аспірантами та проведення навчальних занять з здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковим ступенем та вченим званням. Всі науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми, мають підверджений рівень наукової і професійної активності, переважно є штатними співробітниками Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, що залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми за спеціальністю 053 «Психологія» Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, є в більшості практикуючими спеціалістами, членами міжнародних та національних професійних асоціацій, учасниками міжнародних та національних науково-практичних, освітніх та професійних заходів.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою шляхом використання лекційних аудиторій, обладнаних мультимедійною технікою; навчальних аудиторій для проведення практичних та семінарських занять з використанням персональних комп'ютерів.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення реалізації програми відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня, включаючи:</p> <ul style="list-style-type: none">- належне навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін, які містять методичні розробки до практичних занять, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуальні завдання практичної та науково-дослідної спрямованості; методичні матеріали для проходження практик, завдання для контролю знань (екзаменаційні білети, тестові завдання, ситуаційні задачі, клінічні кейси, переліки теоретичних

питань, практичних навичок з дисциплін); сучасні інформаційні джерела та комп’ютерна техніка; власні Web-сторінки кафедр, які відповідають за підготовку магістрів з медичної психології; інтернет-зв’язок; бібліотека з сучасною навчальною літературою, науковими, довідниковими та фаховими періодичними виданнями. Офіційний веб-сайт <http://vnmu.edu.ua> містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і освітньо-просвітницьку діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо.

- наукову бібліотеку, фонд якої містить 579 849 примірника. Зал електронної інформації має 30 комп’ютерів і забезпечений доступом до мережі «Інтернет», оплаченим доступом до наукометричних баз Scopus і Web of Science та перевірок на подібність текстів програми Strikeplagiarism і Unicheck. Інституційний репозитарій університету містить 5681 документів. У 2021-2024 рр. був забезпечений доступ до навчальних та наукових ресурсів: публікацій видавництва Bentham Science (рецензована наукова література, понад 130 наукових журналів в електронному та друкованому форматах, 800 електронних книг, спеціалізованих баз даних), баз даних платформи EBSCO (DynaMed, Nursing Reference Center Plus, Rehabilitation Reference Center); онлайнресурсів British Medical Journal (BMJ Best Practice та BMJ Learning); навчальних медичних ресурсів компанії Elsevier (ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis); 83-х наукових медичних журналів видавництва Elsevier; БД Scopus; БД Web of Science Core Collection (21100 назв журналів); БД ScienceDirect (39 тис. книг та 3500 журналів видавництва Elsevier); повнотекстових електронних ресурсів на платформі Research4Life (більше ніж 154 тис. наукових журналів і книг від понад 200 видавців з усього світу).

- комп’ютерну техніку та технічні засоби навчання (комп’ютерний парк університету налічує 1365 комп’ютерів, 1530 дисплейних місць, 32 комп’ютерних класи, мультимедійне забезпечення понад 300 лекцій).

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Допускається визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС),
---	--

	обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Допускається визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-наукової програми

Освітній компонент (ОК, ВК)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)	Кредити ЕКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти (ОК)			
Цикл загальної підготовки			
	Блок загальнонаукових компетентностей		
ОК1	Філософія	4,5	Дз
Блок мовних компетентностей			
ОК2	Англійська мова у науковому спілкуванні	5,5	Е
Блок універсальних навичок дослідника			
ОК3	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності	1,5	Дз
ОК4	Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності	1,5	Дз
ОК5	Психометрія	1,5	Дз
ОК6	Публікаційна активність та наукометричні бази даних	1,5	Дз
ОК7	Педагогічна практика	2,5	Дз
Цикл професійної підготовки			
ОК8	Психологія	2,5	З
Загальний обсяг обов'язкових компонент		21	
Вибіркові компоненти (ВК)			
BK1	Блок загальнонаукових компетентностей	1,5	
BK1.1	Професійна етика та деонтологія	1,5	Дз
BK1.2	Мова сучасного наукового тексту	1,5	Дз
BK1.3	Академічна добросердість	1,5	Дз
BK1.4	Етичні та правові основи наукових досліджень	1,5	Дз
BK2	Блок загальнонаукових компетентностей	1,5	
BK2.1	Дизайн та презентація результатів наукового дослідження	1,5	З
BK2.2	Сучасні інформаційні технології в психології	1,5	З
BK2.3	Сучасні методи психодіагностики	1,5	З
BK2.4	Математичні методи в психології	1,5	З
BK3	Блок мовних компетентностей	1,5	
BK3.1	Друга іноземна мова	1,5	З
BK3.2	«English Academic Writing»	1,5	З
BK3.3	«English for academics»	1,5	З
BK3.4	Українська мова як іноземна в науковій сфері	1,5	З
BK4	Блок спеціалізованих дисциплін	8	
BK4.1	Психологія соціальних явищ	8	Дз
BK4.2	Психологія професійної діяльності	8	Дз
BK4.3	Психологічні аспекти психосоматичної патології	8	Дз
BK4.4.	Онкопсихологія	8	Дз
BK4.5	Нейропсихологія	8	Дз
BK4.6	Військово- медична психологія	8	Дз

BK4.7	Психологія управління	8	Дз
BK4.8	Психологія творчості та обдарованості	8	Дз
BK5	Блок поглибленого вивчення окремих дисциплін зі спеціальності	1,5	
BK5.1	Арт-терапевтичні практики	1,5	3
BK5.2	Психологія та психотерапія посттравматичних станів	1,5	3
BK5.3	Психоаналіз	1,5	3
BK5.4	Психологічна допомога при психічних розладах	1,5	3
Загальний обсяг вибіркових компонент		14	
Загальний обсяг освітньої програми		35	

Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою у формі на підставі публічного захисту наукових досліджень у формі дисертації.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито та публічно.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.</p>

1 рік
навчання

- **Освітня складова** (ОК1, ОК2, ОК6, ОК8, ВК1, ВК5)
- **Наукова складова** (вибір теми дисертації; складання плану дослідження; аналіз літератури за темою дисертації; оформлення звіту патентного пошуку; затвердження теми дисертації; збір даних за темою дисертації; підготовка та публікація статей; аналіз отриманих даних; участь у наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності)
- **Оцінювання якості освіти** (контроль виконання індивідуального плану роботи аспіранта, проміжна та річна атестація, дотримання принципів біоетики та академічної добросерчності)

2 рік
навчання

- **Освітня складова** (ОК2, ОК4, ОК5, ВК2, ВК4)
- **Наукова складова** (збір даних за темою дисертації; підготовка та публікація статей; аналіз отриманих даних; участь у наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності)
- **Оцінювання якості освіти** (контроль виконання індивідуального плану роботи аспіранта, проміжна та річна атестація, дотримання принципів біоетики та академічної добросерчності)

3 рік
навчання

- **Освітня складова** (ОК2, ОК3, ОК7, ВК3, ВК4)
- **Наукова складова** (збір даних за темою дисертації; підготовка та публікація статей; аналіз отриманих даних; оформлення дисертації; участь у наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності)
- **Оцінювання якості освіти** (контроль виконання індивідуального плану роботи аспіранта, проміжна та річна атестація, дотримання принципів біоетики та академічної добросерчності)

4 рік
навчання

- **Наукова складова** (збір даних за темою дисертації; підготовка та публікація статей; аналіз отриманих даних; оформлення дисертації; участь у наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності)
- **Оцінювання якості освіти** (контроль виконання індивідуального плану роботи аспіранта, проміжна та річна атестація, дотримання принципів біоетики та академічної добросерчності)
- **Завершення виконання освітньо-наукової програми, академічна довідка**
- **Попередня експертиза**
- **Офіційний захист**